

Tiesioginės investicijos (TI)

1. [Kontaktinė informacija](#)
2. [Teisinė informacija](#)
3. [Metodinė informacija](#)
4. [Duomenų tikslumas ir suderinamumas](#)
5. [Duomenų sklaida](#)
6. [Metaduomenų atnaujinimas](#)

Pavadinimas	Tiesioginės investicijos (TI)
1. Kontaktinė informacija	
1.1. Institucija	Lietuvos bankas
1.2. Padalinys	Duomenų ir statistikos departamento Makroekonominės statistikos skyrius
1.3. Kontaktinis asmuo	Sigutė Samaitienė SSamaitiene@lb.lt +370 659 64 455
2. Teisinė informacija	
2.1. Įsipareigojimas rinkti, sudaryti ir skleisti statistinę informaciją	LB atsakomybė rinkti ir sudaryti statistinę informaciją, reikalingą ECBS ir LB funkcijoms vykdyti, yra įtvirtinta LB 8 straipsnyje. Statistinės informacijos sklaidos atsakomybė yra apibrėžta LB įstatymo 55 straipsnyje, kuriame nustatoma, kad LB ne rečiau kaip kartą per mėnesį skelbia statistinę ir kitą informaciją. LB vykdo statistikos darbus pagal kiekvienais metais tvirtinamą Lietuvos banko statistikos programą .
2.2. Statistinės informacijos rinkimą užtikrinantys teisės aktai ir susitarimai	2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/1013, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 184/2005 dėl mokėjimų balanso, tarptautinės prekybos paslaugomis ir tiesioginių užsienio investicijų Bendrijos statistikos (OL 2016 L 171, p. 144); Lietuvos banko valdybos 2008 m. rugpjūčio 7 d. nutarimas Nr. 123 „Dėl Lietuvos Respublikos juridinių asmenų gaunamų užsienio paskolų be valstybės garantijos ir užsienio ūkio subjektams suteikiamų paskolų įregistravimo Lietuvos banke tvarkos“. Statistinės informacijos ir duomenų teikimo sutartys su Valstybės duomenų agentūra ir Finansų ministerija.
3. Metodinė informacija	
3.1. Sąvokos ir apibrėžtys	Tiesioginių investicijų statistikoje vartojami terminai ir apibrėžtys sudaryti remiantis tarptautiniais standartais, rekomenduojamais TVF mokėjimų balanso ir tarptautinių investicijų balanso vadove (šeštasis leidimas, MBV6) ir Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) Tiesioginių užsienio investicijų statistikos gairėmis (2008 m. ketvirtasis leidimas). Tiesioginės užsienio investicijos (TUI) – tarptautinių investicijų kategorija, apimanti ilgalaikius ekonominius finansinius santykius ir interesus tarp investuotojo nerezidento (tiesioginio užsienio investuotojo) ir rezidento įmonės (tiesioginio investavimo įmonės) arba tarp investuotojo rezidento ir nerezidento įmonės. Tiesioginių investicijų santykiai atsiranda (fiksuojami) tada, kai investuotojas nerezidentas investuoja šalies įmonėje, ir tai jam suteikia teisę kontroliuoti šios įmonės veiklą arba daryti jai reikšmingą įtaką . Analogiškai santykiai atsiranda (fiksuojami) tada, kai šalies investuotojas (rezidentas) investuoja užsienio įmonėje.

Pavadinimas	Tiesioginės investicijos (TI)
	<p>Tiesioginių užsienio investicijų kategorijai priskiriamos tokios tarptautinės investicijos, kurios vienam investuotojui nerezidentui (juridiniam ar fiziniam asmeniui) arba investuotojų nerezidentų grupei suteikia 10 ir daugiau procentų balso teisių. Mažesnė nei 10 procentų balsų užsienio investicija yra laikoma ne tiesiogine, o portfeline investicija.</p> <p>TI likučiai – ketvirčio ar metų pabaigoje sukauptų tiesioginių investicijų suma.</p> <p>TI sandoriai – investicijos, padarytos nustatytu laikotarpiu.</p> <p>TI pajamos – nuosavybės priemonių pajamos (dividendai), reinvesticijos ir skolos priemonių pajamos (palūkanos).</p>
3.2. Aprėptis (duomenų aprėptis, aprėpties išimtys, neužfiksuota veikla)	TI statistikos atskaitingąją visumą sudaro Lietuvoje veikiančios įmonės, turinčios užsienio kapitalo, ir įmonės, turinčios tiesioginių investicijų užsienio įmonėse. TI duomenys aprėpia visas Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus 2 red. veiklos rūšis.
3.3. Klasifikacija ir skirstymas į sektorius	<p>TI sudedamosios dalys klasifikuojamos pagal rekomendacijas, pateiktas TVF mokėjimų balanso ir tarptautinių investicijų balanso vadovo šeštajame leidime (MBV6), Europos sąskaitų sistemoje (ESS 2010), Eurostato metodiniuose reikalavimuose (BoP Vademecum), EBPO Tiesioginių užsienio investicijų sudarymo gairėse, 2005 m. sausio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 184/2005 dėl mokėjimų balanso, tarptautinės prekybos paslaugomis ir tiesioginių užsienio investicijų.</p> <p>TI yra klasifikuojamas pagal funkcines kategorijas, finansines priemones, veiklos sritis, institucinius sektorius bei geografinį paskirstymą.</p>
3.4. Skaičiavimo metodai (vertės nustatymas, apskaitos metodas, išplėtimo / užskaitos procedūros)	<p>Finansinės priemonės, kuriomis prekiaujama, įvertinamos rinkos kaina, o kitos finansinės priemonės – nuosavų lėšų apskaitine verte.</p> <p>Operacijos užsienio valiuta perskaičiuojamos į eurus pagal Europos Centrinio Banko ir Lietuvos banko skelbiamus euro ir užsienio valiutų santykius.</p> <p>Dividendai investicijų pajamose atvaizduojami to laikotarpio, kai paskelbiama apie jų išmokėjimą.</p> <p>Reinvesticijos priskiriamos tam ataskaitiniam laikotarpiui, per kurį buvo uždirbtas pelnas ar patirtas nuostolis.</p>
3.5. Duomenų šaltiniai	<p>Tiesioginių investicijų statistikai sudaryti naudojami šie šaltiniai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Tiesioginių užsienio investicijų statistinės ataskaitos TUI-01 metiniai ir ketvirtiniai duomenys; 2) Įmonės veiklos statistinės ataskaitos (metinės) F-01 duomenys; 3) VĮ Registrų centro Juridiniam asmenų registruoti teikiamų įmonių finansinių ataskaitų duomenų bazės išrašai; 4) VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registro duomenų bazių išrašai; 5) pagrindiniai bankų veiklos rodikliai, skelbiami LB interneto svetainėje; 6) Pinigų finansų įstaigų balanso statistinė ataskaita PFĮ-01; 7) Statistinės vertybinių popierių duomenų bazės (toliau – VPDB) duomenys; 8) LB užsienio paskolų informacinėje sistemoje registruotų paskolų duomenys; 9) draudimo įmonių priežiūrinės atskaitomybės „Mokumas II“ ataskaitų duomenys; 10) draudimo įmonių finansinių ataskaitų duomenys; 11) Elektroninių pinigų ir mokėjimo įstaigų finansinių ataskaitų duomenys; 12) kitų šalių centrinių bankų statistinė informacija.

Pavadinimas	Tiesioginės investicijos (TI)
3.6. Statistiniai metodai	<p>Ataskaitinio laikotarpio pabaigos investicijų likutis yra atliktų finansinių operacijų tarp rezidentų ir nerezidentų, finansinio turto / įsipareigojimų vertės pasikeitimo (pvz., dėl valiutos santykio svyravimų) ir kitų pokyčių (perklasifikavimo) rezultatas.</p> <p>Turimi pirminiai tiesioginių investicijų duomenų šaltiniai yra suderinami, todėl koreguojama duomenų aprėptis, grupavimas ir duomenų dažnumas.</p> <p>Tiesioginių investicijų duomenys paskirstomi geografiniu pjūviu (pagal valstybes ir valstybių sąjungas) ir pagal veiklos sritis (taikant Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus kodus, atitinkančius Eurostato ir EBPO naudojamus ekonominės veiklos kodus).</p> <p>TI pagal šalis ir veiklas skaičiuojamos kryptiniu metodu, t. y. duomenys skirstomi pagal investicijų kryptį (tiesioginės investicijos į šalį, tiesioginės investicijos į užsienį) ir investicijų pobūdį (turtas arba įsipareigojimai). Grynosios TUI Lietuvoje apskaičiuojamos iš įsipareigojimų atėmus turta, o Lietuvos TI užsienyje – iš turto atėmus įsipareigojimus.</p>
4. Duomenų tikslumas ir suderinamumas	
4.1. Duomenų teisingumo patvirtinimas	TI duomenys apskaičiuojami vadovaujantis tarptautiniais statistikos sudarymo standartais, EK ir EBPO metodinėmis rekomendacijomis.
4.2. Duomenų revizijos	Skaičiuojant ketvirtojo ketvirčio duomenis, revizuojami visi tų metų ketvirtiniai TI duomenys. Galutiniai ataskaitinių metų ketvirtiniai duomenys revizuojami atlikus metinį TUI tyrimą.
4.3. Duomenų suderinamumas tarp sektorių ir tarp skirtingų statistikos sričių	<p>TI duomenys apskaičiuojami vadovaujantis tarptautiniais standartais ir yra suderinti tarp atskirų funkcinių kategorijų, sektorių ir finansinių priemonių. TI likučiai yra suderinti su sandoriais ir kitais pokyčiais.</p> <p>TI duomenys yra skelbiami milijonais eurų.</p>
5. Duomenų sklaida	
5.1. Duomenų periodiškumas ir skelbimo terminai	<p>TI duomenys ir trumpa pagrindinių rodiklių apžvalga skelbiami praėjus 3 mėnesiams po ataskaitinio ketvirčio pabaigos.</p> <p>Statistinė informacija skelbiama pagal Lietuvos banko rengiamos statistinės informacijos skelbimo datas, nurodytas duomenų skelbimo kalendoriuje.</p>
5.2. Duomenų sklaidos formos	<p>LB skelbia tiesioginių užsienio investicijų srautus (sandorius), likučius ir pajamas, suskaičiuotus kryptiniu principu; taip pat tiesioginių užsienio investicijų srautus ir likučius turto / įsipareigojimų principu.</p> <p>Statistinė informacija apie tiesiogines užsienio investicijas Lietuvoje ir Lietuvos tiesiogines investicijas užsienyje pagal šalis, ekonominės veiklos rūšis skelbiama bendrame LB ir Valstybės duomenų agentūros informaciniame pranešime.</p> <p>Detalesnė statistinė informacija skelbiama LB interneto svetainėje, Oficialiosios statistikos portalo Rodiklių duomenų bazėje, Eurostato ir EBPO duomenų bazėse.</p>
6. Metaduomenų atnaujinimas	<p>Metaduomenys peržiūrimi ir atnaujinami kartą per metus.</p> <p>Metaduomenų atnaujinimo data: 2024-03-20.</p>